

یه که مین مالپه‌ری کوردی تاییهت به پرسیار و وه‌لامی شهرعی

ئایا تۆ سووریت له‌سه‌ر فی‌ربوونی دینه‌که‌ت؟

وه‌رگی‌رانی
ستافی مالپه‌ری به‌هه‌شت و وه‌لامه‌کان

ba8.org - walamakan.com

ئایا تۆ سووریت له سه ر فیربونی دینه که ت ؟

الحمد لله الذي علم الإنسان ، وهدى إلى الفرقان ،
والصلاة والسلام على النبي المرسل بالقرآن ،
وعلى آله وأصحابه سادة أهل الإيمان .

برا و خوشکی موسلمانم : یه کخوایه رستی بریتی
یه له ئامانجی به دی هیئانی ئەم دونیایه و له پیناویدا
دروست کراوه ، جا خوۆشبهخت ئەوه یه که خووی پێوه
سه رقال بکات ...

جا عیبادەتیش تهواو و دروست نییه ههتا له سه ر
زانستی شه رعی و به رچاو رۆشنی ئەنجام نه دریت ،
هه ر له به ر ئەمه شه که خوای گه و ره پیغه مبه رانی
ره وانه کردووه سه لامی خوایان لی بیّت ، و کتیبه کانی

ئايا تۆ سووريت له سهر فيربونى دينه كهت ؟

ناردۆته خواره وه، هه موو ئه مانه له پیناوی رینمایى و
رپپيشاندنى مروقه بو دۆزینه وهى رینگای راست، بویه
شوینکه وتوانی پیغه مبه ران له سهر زانست و بهرچاو
رۆشنین و زانترین كه سن به چوئیتی په رستنى
په روه ردگاریان، له بهر ئه وهى له نوری وه حى
زانسته كه یان وه رده گرن، به لام ئه وانیه كه کویر و
نابینان ده رباره ی ئه وه حى و نوره، ئه وانیه خوای
خویان له سهر بهرچاو رۆشنى نه په رستوه.

ئايا تۆ سووريت له سهر فيربونى دينه كهت ؟

بۆيه پرسيار له تۆى مۆسلمان ده كه م :

(ئايا تۆ سووريت له سهر فيربونى دينه كهت ؟)

ئهوهى سه ره وه ته وه رى ئه م باب ته به و پرسيار يكه
كه په يوه سته به هه موو مۆسلمان يكه وه ده يـت
له خۆمانى پرسين ، جا با ليـپرسينه وه و
به خۆدا چوونه وه كه راستگويانه يـت بۆ ئه وهى
وه لـامه كه شى راست يـت.

برا و خوشكى مۆسلمانم: سووربوونت له سهر

فـيربوونى دينه كهت سه ره تاي سه ره فـه رازى و
به خته وه ريته ... چونكه چوويته ته سه ر پـيگايه ك كه
به ره و به هه شت ده بات ..

ئایا تۆ سووریت له سه ر فیربونی دینه که ت ؟

پیشه وا حه سه نی به صری ده لیت: " مرۆف

ئه گهر بابه تیک له عیلم و زانست فیربیت و
کرده وهی پی بکات ئه وا له دونیا و ئه وهی تیدایه
باشتره بۆی ."

پیشه وا سوفیانی سه وری ده لیت: " خواویستی

و پروو له خواکردن به هیچ شتیک نه کراوه باشتر بی له
فیربوونی زانست، وه فیربوونی زانستیش له هیچ
سه رده می کدا ئه وهنده ی ئه مرۆ باش نه بووه ."

ئه ی موسلمان چهند پتووستیت به زانستی
به سوود هه یه بۆ ئه وهی په روه ردگارت بناسیت وفیری
یه کخواپه رستی بیت به چاو کراوه ییه وه ... ؟

ئایا تۆ سووریت له سه ر فیروبونی دینه که ت ؟

جا ریز و شکوی زانست به ریز و شکوی ئەو
شتهیه که ده زانری و ده خوینری، بۆیه شکوی
زانستی شه رعی به رزترینه چونکه زانین و فیروونی
ئەو شه ر و دینهیه که به نرختین زانسته و
گرانبهاترینیانه ! پیغه مبه ری خوا ﷺ ده فره مویت:
(الدنیا مَلْعُونَةٌ، مَلْعُونٌ مَا فِيهَا، إِلَّا ذِكْرَ اللَّهِ، أَوْ
مُعَلِّمًا، أَوْ مُتَعَلِّمًا).^(۱) واته: دونیا وئه وهی تییدایه
دوورخه ره وهیه له خوا و سه رقالت ده کات، ته نها
زیکری خوا و ئه وهی له خوا نزیکت ده خاته وه، یان
زانا یان فیرخواز.

^(۱) [رواه الترمذي وابن ماجه وغيرهما: السلسلة الصحيحة: ۲۷۹۷]

ئایا تۆ سووریت لەسەر فیربونی دینهکەت ؟

جا ئەی موسلمان ئەوێ چاک بزانه که پپووستیت
بۆ فیربوونی زانستی شەری لەپیشتر و گرنگترە بۆ
پپووستیت بۆ خواردن و خواردنەوێ !

وێکو چۆن هەول دەدەیت و سووریت لەسەر
بەدەست هینانی بژیوی ژیان و گوزەرانت بۆ ئەوێ
بژیت، ئاوەهاش ماندووبە بۆ فیربوونی دینهکەت،
چونکە ئەوێ ژیانی راستەقینەتە و بەبێ ئەو لەپیزی
مردواندایت !

پیشەوا ئەحمەد بەرەحمەت بێت دەلیت:

خەلکی زۆرتر زیاتر پپووستیان بە زانستە تاوەکو
خواردن و خواردنەوێ، چونکە خواردن و خواردنەوێ

ئايا تۆ سووريت لەسەر فيربوني دينه‌كه‌ت ؟

مرؤف له رۆژیکدا یهك بۆ دوو جار پیوستی پیی
دهبیّت، به لام زانست به ئەندازهی ژمارهی ههناسهکان.

پیشہ و ابن القیم دہلیت: زانیانی خواناس

وپه پره و کارى شهرع، ته وان ژيان و پړوحى ته م
 بوونه وهره ن، به ته ندازه ي چاوتر و کانځکښ ناتوان ريت
 بى پيوست بيت لىيان، جا بويه پيوستى دل بو
 زانست وه کو پيوستى گيان نيه بو هه وا و هه ناسه
 به لکو زياتر و گرنگتره ! به گشتى زانست بو دل وه کو
 ئاو وه هايله بو ماسى ته گهر لىي ده رى بکه يت ته وا
 دهمريت، چو ن چاو به پرووناکى ده بينيت ئاوه اش دل
 به زانست ده بينيت و روشنه .

ئایا تۆ سووریت له سه‌ر فی‌ربونی دینه‌که‌ت ؟

برای موسلمانم: له‌پیناو ئه‌م پێویستی‌ه‌دایه‌ که

خوای گه‌وره‌ فه‌رزی کردووه‌ فی‌ری دینه‌که‌ت ب‌یت بۆ

ئه‌وه‌ی به‌به‌رچاو ڕوونیه‌وه‌ خواپه‌رستی بکه‌یت.

پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ده‌فه‌رمو‌یت: **(طَلَبُ الْعِلْمِ**

فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ)^(١). واته‌: فی‌ربوونی زانست و

زانست خوازی فه‌رزه‌ له‌ سه‌ر هه‌موو موسلمانێک.

پرسیار له‌ پێشه‌وا مالک کرا له‌ سه‌ر ئه‌وه‌ی که‌ ئایا

فی‌ربوونی زانست واجبه‌؟ ئه‌ویش وتی: زانین و

ناسینی شه‌رع و سوننه‌ت و فیه‌ه واجبه‌ و جگه‌

^(١) [رواه ابن ماجه: صحيح ابن ماجه للألباني: ١٨٤]

ئایا تۆ سووریت له سه ر فیربونی دینه که ت ؟

له وه ش ئاره زووی خو یه تی که سه که به شیویه که
ئه گهریش لی لاواز بی ت تاوانی ناگات.

ابن عبدالبر ده لیت: زانایان یه کدهنگن له سه ر

ئه وه ی که زانستی شه رعی هه یه تی فهرزه له سه ر
هه موو تاکیکی موسلمان که بیزانیت و فیری بی ت و
هه شه فهرزی کیفایه یه، واته ئه گهر کۆمه لیک پی
هه ستان و فیری بوون ئه واهه رزیتیه که ی له سه ر
ئه وانی تر ده که ویت، به لام زانایان راجیاوازن له سه ر
ئه و به شه ی که فهرزی عهینه و ئه وه شی که فهرزی
کیفایه یه، به لام به پوختی ئه وه ی که نابیت تاکی
موسلمان نه بیزانیت ولی بی ئاگابیت سه باره ت

ئایا تۆ سووریت لهسەر فیربونی دینهکەت ؟

فەرزهکان ئەوه واجبە بیزانیت... لەوانە: ناسینی خوا
و یەکتاپەرستی و پێنج فەرزی نوێژ و ئەوهی
پەيوەستە پێوهی و پۆژووی رەمەزان و ئەوهی
پۆژووی پێ تەواو و دروست دەبێت و ئەوهی
دەشکێنیت و حەج بۆ کەسێکی بەتوانا و زەکات بۆ
خاوەن مāl و ساماندار.

هەر وهها ئەو لق و بەشە شەکی کە ناشیت
موسلمان نەیزانیت وەکو حەرامی زینا و ریا و
مەهی خواردنەوه و خواردنی گۆشتی بەراز و
مردارەوبوو و داگیرکاری و دەست بەسەرداگرتن

ئايا تۆ سووريت له سەر فيربوني دينه كهت ؟

وبه رتيل وشايه تي درۆ و خواردنی مالى خه لك
به ناره وا و سته م كردن و حه رامه كانى تريش .

برا و خوشكى موسلمانم: ئه وانەى كه باسكران

پيوسته له سەر هه موو موسلمانك كه بيانزانييت و
ناكریت زانيارى له باره يانه وه نه ييت و پشتگوييان
بخات، جا بۆيه ليپرسينه وه له گه ل خۆتدا بکه له سەر
ئه وهى كه چه ند پشكى زانستى شه رعيت لايه ؟

له راستيدا خه لكى ئاست و پله يان جياوازه
له باره ي راده ي سووربونيان بۆ خویندن و فيربوونى
دينه كه يان، هه ر پله يه كيش كۆمه له خه لكك
ده گريته وه و له م به شه ي كه دييت باسى ئه و پله

ئایا تۆ سووریت له سه ر فیربونی دینه که ت ؟

و ئاستانه ده که مین له قسه ی زانیانه وه، تۆش ته ماشای
خۆت بکه که له چ ئاست و پله یه کدایت.

پیشه و اهلی کوری ئه بی تالب ﷺ ده لیت: "

خه لکی سی جوړن: زانیه کی په روه رده کار،
فیرخوازیکی ریگای سه رفرازی، و باقی خه لکیش
ئه وانه ن که شوینی هه موو ده نگویه ک ده که ون و
له گه ل هه موو بایه کدا ده رۆن.

ابن مه سعود ﷺ ده لیت: زانابه یان فیرخواز و

له و نیوانه دا مه به.

ئايا تۆ سووريت له سهر فيربونى دينه كهت ؟

له حومه يده وه ده لّيت: ئه بو درداء ده لّيت: زانا به

يان فيرخواز يان خو شه ويست وه يا خود خو ماندو كار
و پينجه م مه به چونكه تيا ده چيت.

حومه يد ده لّيت: به حه سه نى به صريم وت:

پينجه م چيه ؟ وتى: بيدعه چى.

براى موسلمانم: لپرسينه وه له گه ل خو تدا بكه

به وهى كه تو له چ پولي نيكدايت له وانهى باس كران.

نه كه يت هه رگيز له وانه بيت كه گوى نادهن به

فېربوونى دينه كه يان و خو تتيگه ياندن لى.

ئايا تۆ سووريت لهسەر فيربوني دينهكەت ؟

چەند زۆرن ئەو نوێژخوێنەکانی کە نازانن
بە جوانی نوێژبکەن وەکو چۆن پێغەمبەری خوا ﷺ
کردوو یەتی.

چەند زۆرن ئەو پۆژووگرانی کە دەکەوێت
هەڵە ی گەورە وە و هەستیشی پێ ناکەن.

چەند زۆرن ئەوانەکانی کە دەکەن و ناشزانن
چۆن کە بکەن و بڕگەکانی کە جێ بە جێ
بکەن.

چەند زۆرن ئەو بیدەچیەکانی کە کەتوونەتە ناو
بیدەوێت و وا دەزانن سوننەتە.

ئایا تۆ سووریت له سه ر فیربونی دینه که ت ؟

چه ند زۆرن ئەو بازرگانانەی که که وتونه ته ناو
مامه له ی چه رامه وه و وا گومانیش ده بن که چه لاله .
چه ند زۆرن ئەوانه ی که مالی چه لکی به نا په وا
ده خو ن و جیاکاری ناکه ن له نیوان چه لال و
چه رامدا .

هه موو ئەو نه هه مه تیانه ش که تووشیان ده بی ت له
تاوان و چه رامخۆری به هۆی نه زانی و نه فامیانه به
حوکه مانی دین، ئەوه ی سهیره ئەوه یه که ئەو لادان
وسه ریچیانه له که سانیکی به ته مه نیشه وه ده بینیت که
شیاو نییه له و ته مه نه دا ئەوه نه ده نه زان بی ت به
ئه حکامی دینه که ی، به تایبه ت له دوخ وسه رده میکی

ئایا تۆ سووریت له سه ر فیربونی دینه که ت ؟

وه هادا که هه موو هوکاره کانی فیربوونی دین ئاسان و بهردهسته و بیانوی نییه.

به عبدالله ی کوری موباره ک وترا:

هه تا که ی باشه مروف فیری زانست بیت؟
وتی: هه تانه فامی ناشرین بیت فیربوونی
زانستیش باش وجوانه.

برای موسلمانم: سووربه له سه ر فیربوونی
دینه که ت و هه موو بهر بهسته کان لاده له و ریگه یه دا،
چونکه زانست به فیربوونه.

ئایا تۆ سووریت له سه ر فیرونی دینه که ت ؟

یه کێک له و له مپه رانه ی له به رده م فیرونی
زانستی شه رعیدان بریتیه له : شه رم و
خۆبه گه وره زانین.

مجاهد ده لیت: شه رمن و خۆبه گه وره زان فیری
زانست نابن.

شه رمی: ئە گه ر هاتوو ریگر بوو له فیرونی
زانستدا ئەوا پێی ناوتریت " الحیاء " چونکه هه یا
ره وشتیکه مرو ف ده گیریت هه وه له ئاکاره ناشرین و
نه شیاهه کان، جا بۆیه ئەو که سه ی که ئاماده ی کۆر و
ئه لقه ی زانست خویندن نابیت و پرسیار ناکات له و
شته ی که تیی نه گه یشتوو و ئالۆزه له میشکیدا ئەوا له

ئایا تۆ سووریت له سهر فیربونی دینه کهت ؟

مه ترسیه کی گه وره دایه، له بهر ئه وهی زۆریک له
کرده وه کان ئه نجام ده دات به بی زانست !

به لام خۆبه گه وره زان: ئه وا خاوه نه که ی که وتۆ ته

ناو یه کیک له تاوانه گه وره کانه وه، و سه باره ت
به وهش پیغه مبه ری خوا ﷺ فه رموویه تی: (لا یدخلُ

الْجَنَّةَ مَنْ فِي قَلْبِهِ خَرْدَلَةٌ مِنْ كِبَرٍ)^(۱) واته: ئه و

که سه ه ی به ئه نه نه دازه ی دانه خه رده له یه ک
خۆبه گه وره زانین له دلیدا هه بی ت ناچیت به هه شته وه.

^(۱) [رواه الحاكم والطبراني: صحيح الترغيب للألباني: ۲۹۱۰].

ئایا تۆ سووریت له سه‌ر فی‌ربونی دینه‌که‌ت ؟

برای موسلمان: تیگه‌یشتن له دین ر‌ینیشاندهرته
بۆ خ‌یر و سه‌رفه‌رازیت، چونکه ئه‌گه‌ر له دین
تیگه‌یشتی ئه‌وا به به‌رچاو ر‌ۆشنی خواپه‌رستی
ده‌که‌یت و به‌رده‌وام له خوا نزیک ده‌بیته‌وه.

پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ فه‌رموویه‌تی: (**مَنْ يُدِ اللّٰهَ**
بِه خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ) ^(١) واته: هه‌ر که‌س خوا
خ‌یری بۆ بویت ئه‌وا له‌دین ت‌یی ده‌گه‌یه‌نیت.

الحافظ ابن حجر ده‌لیت: ئه‌و فه‌رمووده‌یه‌وه
ئه‌وه ده‌گه‌یه‌نیت که هه‌ر که‌س له زانسه‌ته
بنچینه‌یه‌کانی ئیسلام و باب‌ه‌ته‌که سه‌ریه‌کیه‌کانی

(١) [رواه البخاري ومسلم].

ئایا تۆ سووریت له سهر فیربونی دینه کهت ؟

تینه گیشتبیت ئەوا له خیر و چاکه بیه شه، چونکه
هه رکهس له بابەت و پرسه کانی دینه کهی
تینه گیشتبیت ئەوا شارهزا و فهقیه نییه و فیرخوازش
نییه، بۆیه دروسته بهوه وهسف بکریت که خیری بو
نهویستراوه، له مه شدا فهزلی زانایان دهرده کهویت
به سهر تهواوی خه لکدا و ههروه ها فهزلی زانستی
شه رعیش به سهر تهواوی زانسته کانی تر دا.

جا ئه ی که سی ژیر له خۆت پرسه ئایا ناته وی
بچیته ناو ئەم بازنه ی خیره وه ؟

ئە ی نازانی ئەو که سه ی زانایه به دین و ئەوهش
نه زانه وه کو یه ک نین ؟

ثایا تۆ سووریت له سه ر فی ربونی دینه که ت ؟

ئه وه تا خوای گه وره ده فه رمویت : ﴿ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي

الَّذِينَ يَعْمَلُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْمَلُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُوا الْأَلْبَابِ ۝٩﴾

[الزمر]. واته : ئه ی په یامبه ری خوا ﷺ بلی : ثایا ئه وانه ی

خوا ده ناسن و دینه هه قه که ی ده زانن و ئه وانه ی هه یچ کام
له وانه ناسن وه کو یه ک وه هان ؟ نه خیر ، چوون یه ک نین .

ئه بو ده رداء ﷺ ده لیت : (یرزق الله العلم

السعداء، ويحرمه الأشقياء !) .

واته : خوای گه وره که سه به خسته وه ر

وخوش به خسته کان فی ری زانست ده کات و

به دبه خسته کانیشی لی بی به ش ده کات .

ئایا تۆ سووریت له سەر فیربونی دینه کهت ؟

ابن القیم رهحه تی خوی لی بی دهفه رمویت :

بهخته وهری راسته قینه بریتیه له خوشبهختی دهروونی
و رۆحی و دل، ئه وهش به زانستی به سوود به دهست
دیت، له ههر حالیکدا ههر ده مینیتته وه ، و له ههر سی
قوناغی دنیا و بهرزخ و دواوژیشیدا له گه لیدایه، و
بهردهوام به رهو پله و پیگهی بهرز ده بیات و
شکورداری ده کات.

به لام چهند زۆرن ئهوانه ی که بی ئاگان له م
خوشبهختیه، ده بینی سووره له سهر کوکردنه وهی
دینار و درههم و زۆر لیزان و شارهزایه له چۆنیتی
به دهستهینانی مال و سامان و ریگاکانی بازرگانی

ئايا تۆ سووريت له سهر فيربونى دينه كهت ؟

وزۆركردنى پاره، به لام دهينى زۆر زاهد و خوگره له زانين و فيربوونى دينه كهى و زيادكردنى پشكى قيامه تى خوى.

دهينى بيتاقت و خهفه تبار دهبيت ئه گهر به شيكى كه م له ماله كهى له دهست بدات به لام بيتاقت نابيت و ههر به خه ياليشيدا نايهت ئه گهر زۆريك له دينه كهشى له دهست بدات !

زۆر دلخوش و كهيفخوش دهبيت ئه گهر كه ميك قازانجى دونيايى بكات و كه چى دلخوش نابيت ئه گهر سوودىكى زۆر بكات له فيربوونى زانستى دينه كهيدا !

ئایا تۆ سووریت له سه ر فیربونی دینه که ت ؟

له عوقبه ی کوری عامره وه ده لیت: له کاتی که دا

ئیمه له هه یوانی مزگه وته که دا بووین (الصفه)

پیغه مبه ر (ﷺ) ته شریفی هات و، فه رمووی: ((کام

له ئیوه حه ز ده کات که هه موو پوژیک سه رله به یانی

بچیت بو (بتمان) یا (عقیق) و دوو وشتری

سه رکوپاره ی قه له وی پبییت بی ئه وه ی گونا به بار

بییت یا دلی هیچ خزمیکی لی بییشیت)) وتمان:

هه موومان حه ز به وه ده که یین. فه رمووی: ((ئه ی

ناکریت هه ریه کی له ئیوه سه رله به یانی بروات بو

مزگه وت دوو ئایه ت له قورئان فیربیت یان بخوینیت

که باشته ر بو ی له دوو وشتری می، سیانیش (باشتره

ئایا تۆ سووریت له سه ر فیربونی دینه که ت ؟

بوئی له سیان) و چواریش باشته بوئی له چوار، و به پئی ژمارهی ئایه ته کان له و شتر)).^(۱)

أبو غنیه الخولانی ده لیت: زورجار وشه یه ک خیرتره له مال به خشین، چونکه مال و سامان سه ره پوت ده کات به لام وشه که هیدایه ت ده کات.

برای موسلمانم: باشتین زانستیک فییری بوویت، ئه و زانسته یه که به ره و خواناسین ببات و به رچاو پوشت بکات، چونکه له وه به نرختر و گرانبه هاتر نییه.

^(۱) [رواه مسلم].

ئایا تۆ سووریت له سه‌ر فی‌ربونی دینه‌که‌ت ؟

پی‌غه‌مبه‌ری خوا ﷺ ده‌فه‌رمو‌یت: (**خَيْرُكُمْ مَنْ
تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ**) ^(۱) واته: باشت‌رین‌تان ئه‌وانه‌ن که
فی‌ری قورئان ده‌بن و خه‌لکی ت‌ریش فی‌رده‌که‌ن.

له‌عه‌لی ئیزدی‌ه‌وه‌ ده‌لیت: پرسیارم له‌ ابن
عه‌باس کرد ده‌رباره‌ی جیهاد و ئه‌ویش وتی: ئایا
شتی‌کت پیشان نه‌ده‌م که له‌جیهاد خیرتر بیت بو‌ت؟
برۆ مزگه‌وتی‌ک دروست بکه‌ و قورئان و سوننه‌ت
فی‌ری خه‌لکی بکه‌ن و له‌دین تی‌یان بگه‌یه‌نه‌.

برای موسلمانم: پرسیارکردن له‌ زانایان ر‌ی‌گی‌ای
تی‌گه‌یشه‌نه‌ له‌دین، ئه‌وه‌تا خ‌وای گه‌وره‌ش هانت

^(۱) [رواه البخاري].

ئایا تۆ سووریت له سه ر فی ربونی دینه که ت ؟

ده دات بۆ پرسیار کردن له زانایان کاتیك بابه تیكت

له سه ر ئالۆز ده ییت و ده فه رمو ییت: ﴿فَسَلُّواْ اَهْلَ

اَلذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ﴾ [الأنبياء]. واته :

پرسیار بکه ن له زانایان ئه گه ر ئیوه شتیکتان نه زانی .

به ابن عه بباس و ترا چۆن ئه م زانسته ت

کۆ کرده وه ؟ ئه ویش وتی : به زمانیکی هه میشه پرسیارکه ر

و دلکی تیگه یشتوو .

جا پرسیار کردن له زانایان شیفای نه خوشی نه زانینه ،

نه که یت هه رگیز ږوبه ږووی کاریکی شه رعی و دینی

بیته وه و حوکه مه که ی نه زانیت و ئه نجامی بده یت ،

ئایا تۆ سووریت له سهەر فیربونی دینه کهت ؟

چونکه خواپه رستی به نه زانینه وه ته نها له خوا دوورت ده خاته وه.

ابن مه سعود رضی اللہ عنہ ده لیت: زیاد کردنی عیلم مه به سته و گه یشتن به عیلمیش به پرسیار کردن ده بیّت، بۆیه ئه وهی نایزانی فیری به و کرده وه به وهش بکه که ده یزانی.

ئهبو دهرداء رضی اللہ عنہ ده لیت: زانست به فیربوونه و دان به خودا گرتنیش به خوړا هینانه و ئه وهی به دواى خیردا بگه ریت پیى ده گات و پیى ده به خشریت و ئه وهش خوئى له خراپه بپاریزیت ئه واپاریزراو ده بیّت.

ئایا تۆ سووریت له سهەر فیربونی دینه کهت ؟

پرسیار کرا له عبدالله ی کوری موبارهك: چ

شتیك له عیلدا باوهردار ناییت نه یزانییت و ده بییت
به دوایدا بگه رییت و چ به شیکی عیلمیش واجبه فیری
بییت؟ ئه ویش وتی: باوهردار ناییت پروو له هیچ
کاریك بکات به عیلمه وه نه بییت و بو ئه و مه به ستهش
ده بییت پرسیار بکات تا به دهستی بهی نییت.

برای موسلمانم چاك بزانه كه ئه وه ی ریژ وشكوی

علم زیاتر ده کات ئه وه یه كه پیغه مبهری خوا ﷺ
وه سیه تی پیکردوو و هه موو كه سیکیش ده گریته وه
كه سوورییت له سهەر زانستخوازی.

ئایا تۆ سووریت له سه ر فیروبونی دینه که ت ؟

پیغه مبه ری خوا ﷺ ده فه رمو یت: (سیأتیکم
أَقْوَامٌ يَطْلُبُونَ الْعِلْمَ فَإِذَا رَأَيْتُمُوهُمْ فَقُولُوا لَهُمْ مَرْحَبًا
مَرْحَبًا بِوَصِيَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
وَاقْنُوهُمْ). واته: که سانیک دین بۆ لاتان بۆ فیروبونی
زانست، ئه گه ر ئه و انتان بینى پیا ن بلی ن: به خیر بین
ئهی ئه وانه ی که پیغه مبه ر وه صیه تی پیتان کردو وه و
فیریان بکه ن. [رواه ابن ماجه: صحیح ابن ماجه للألبانی: ۲۰۳].

برای موسلمانم: عیلمیکی که م که سووریت
له سه ر فیروبونی بۆ ئه وه ی له دینه که ت تی بگه یت،
باشتره بۆت له چه ند قاتی ئه و عیلمه له کرده وه ی
چاک که ئه نجامی بده یت، چۆن وانیه له کاتی کدا

ئایا تۆ سووریت له سەر فیربونی دینه کهت ؟

زانست بریتیه له ریڭای دروستی خواپهرستی، بۆیه هیچ خواپهرستیهك به بی عیلم بونیاد ناییت.

ئه بو هورهیره ﷺ ده لیت: هه موو شتیك پایه ی

هه یه و پایه ی ئه م دینه ش تیگه یشتنه لی، و به هیچ شتیك خواپهرستی نه کراوه باشتربوویت له تیگه یشتن، بۆیه یهك زانا و شاره زا ئه وهنده ی هه زار خواپهرست توند و سه خته له سەر شه ی تان.

جا ئه ی موسلمان ی خوشه ویست: به هه ولتیکی کهم

ده توانیت خۆت له دینه کهت تیگه یه نیت و وا له خواره وه ئه و قوناغانه به کورتی ئاماژه پی ده کهم:

ئایا تۆ سووریت لەسەر فێربونی دینەکەت ؟

یەكەم: بە قورئان دەست پێ بکە، هەوڵ بدە تەجەویدی فێربە و بە جوانی بیخوینیتەو، هۆکاری فێربوونی ئەوەش زۆرە سوپاس بۆ خوا، باشتەرییان ئەوەیە لای مامۆستایەکی لێهاتوو و شارەزا بخوینی هاوکات گۆی گرتن لە دەنگی ئەو مامۆستا جیهانیانەی کە بە مامۆستای تەجەوید بەناوبانگن و ناسراون، دەشتوانی لە گەڵیدا تەفسیری کورتی ئایەتەکان بخوینیت بۆ ئەوەی لە گەڵ قورئان خویندە کەدا مانای ئایەتەکانیش تێ بگەیت.

دووهم: خویندەوێ کتییە فێقەیی ئاسان، بەتایبەت ئەو بابەت و پرسیارەکانی کە زۆر دووبارە

ئايا تۆ سووريت له سهر فيربوني دينه كهت ؟

دهبنه وه له ژيانى رۆژانه دا، وه كو چۆنيتى نويز و
دهستنويز و غوسل و تهيه موم و حوكمه كانى سه فهر
و زهكات و مامه له داراييه كان.

سى يه م: خویندنه وهى كتيبه كورته كان له راقهى
فهرمووده كان و جگه له وانهش هه ندى مه تنى زانسته
شه رعيه كان و له سه روو هه موويانه وه باسى
يه كخواپه رستى و ته و حيد ته وهش به شيويه كى
له سه رخۆ و تيگه يشندا، بۆ تهو مه به ستهش سوود له
مامۆستايه كى متمانه پيكر او وه ربگره، ته گه ريش ته وه
به رده ست نه بوو وه كو حالى زۆربهى خه لك تهوا بهو
شيويهى كه باس كرا له م خالانه دا و به م پريزه نديه

ئايا تۆ سووريت لەسەر فيربوني دينه‌كه‌ت ؟

له گه‌ل خوږاگری و به‌رده‌وام بووندا ده‌رئه‌نجامی‌کی
باشی ده‌ییت.

چوارهم: سووربون له سهر پرسياركردن له زانايان
و كه ساني شاره ز له هه موو ئه و باب ته تانه ي كه ئالۆن
به لات هه، و هه و ل بده كاته به تاله كانه رپك بڅه
و سوو ديان لى وه ربگره بو گوښگرته له وانه ي
شه رعى به سوو د.

ٲاره زوومه ندى و ٲه زكردن له بابٲه و زانسته كه
بنچينه ى هه موويانه، جا ئه وهى له سه ر موسلمانه
ئه وهيه كه سوور بٲٲ له سه ر فير بوونى دينه كه ى

ئایا تۆ سووریت له سه‌ر فیربونی دینه‌که‌ت ؟

ونیه‌تییکی راستگۆیانەی هه‌ییت بۆی ئه‌وا خوای
په‌روه‌ردگار هاوکار و یارمه‌تیده‌ری ده‌ییت.

برای موسلمانم: مه‌رج نییه‌ هه‌موو زانسته
شه‌ریه‌کان بزانی و بخوینیت، خو ئه‌گه‌ر ئه‌وه‌نده
هیممه‌ت به‌رزبوو بێزار نه‌بوویت بۆ ئه‌وه‌ ئه‌وا باشت‌ر
و خیرتره‌.

به‌لام ئه‌وه‌ی واجبه‌ له‌سه‌رت له‌ فیربوونی
زانستی شه‌ری ئه‌وه‌یه‌ که به‌بی ئه‌وه‌ نه‌توانیت
خواپه‌رستی بکه‌یت به‌شیوه‌یه‌کی دروست و راست
ئه‌وه‌ له‌پیشه‌ره‌.

ثایا تۆ سووریت له سه ر فیربونی دینه که ت ؟

سوور به له سه ر فیربوونی دینه که ت و ساته کانه
ته مه نت به فیرو مه ده له شتانیکی بی سوود و دو عاش
بکه خوای گه و ره بو ت ئاسان بکات و هاوکارت بیت.
پیغه مبه ری خوا ﷺ ده فه رمو یت: (سَلُوا اللَّهَ

عِلْمًا نَافِعًا وَتَعَوِّذُوا بِاللَّهِ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ)^(۱).

واته: داوای زانستی به سوود له خوا بکه ن و
په نای پی بگرن له زانستی بی سوود و بی که لک.
وصلی الله علی نبینا محمد وآله وصحبه وسلم.
نوسینی: أزهری أحمد محمود

^(۱) [رواه ابن ماجه: صحيح ابن ماجه للألبانی: ۳۱۱۴]